

Viite: STM091:00/2017, STM3421/2017, Lausuntopyyntö 15.5.

Lausunto asiakaseteliä, henkilökohtaista budjettia ja suun terveydenhuollon yksikössä tuotettavia suun terveydenhuollon suoran valinnan palveluja koskevat asiakirjamallit

Lausuntomme on tehty hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluja sekä sosiaalipalveluja tuottavien mikroyritysten näkökulmasta

1) Arvio asiakirjakokonaisuuden hallittavuudesta ja ehtojen selkeydestä

Asiakirjakokonaisuuden ehdot ovat selkeitä ja yksityiskohtaisia. Ehtoja on määrällisesti paljon ja se vaikeuttaa asiakirjamallien hallittavuutta erityisesti erilaisissa mikroyrityksissä, jossa henkilöstön määrä on pieni. Pieni henkilöstöresurssi ei mahdollista erikoistumista pelkästään hankintojen hallintaan.

Näkemyksemme mukaisesti ehtojen yksityiskohtaisuus johtaa seurannan ja valvonnan tarpeen suureen lisääntymiseen. Vahva seuranta ja valvonta ei vahvista luottamuksen ilmapiiriä sote-markkinoille, vaan luo kontrollin ilmapiiriä. Vahva kontrolli ei taas mahdollista asiakkaan vastuun ottamista omasta hyvinvoinnistaan. Näin ollen valinnanvapauden tavoite kääntyy itseään vastaan.

2) Arvio siitä mahdollistavatko mallit erilaisten palveluntuottajien toimimisen asiakaseteli ja henkilökohtaisen budjetin palveluntuottajina

Näkemyksemme mukaisesti pienillä palveluja tuottavilla yrityksillä on vaikeuksia vastata suoran valinnan palveluja koskeviin ehtoihin ja siten säilyä palveluntuottajina sote-markkinoilla. Tämä koskee sekä palveluntuottajalain 10 §:n mukaisesti rekisteröityneitä palveluntuottajia että palveluntuottajia, joita ei koske palveluntuottajalain 10 §:n rekisteröityminen. Ehdoissa ei löydy mainintaa mahdollisista yritysverkostojen tai ryppäiden mahdollisuudesta. Olisimme toivoneet tähän kirjauksia.

3) Arvio siitä turvaavatko asiakirjamallit ja niiden ehdot riittävästi asiakkaan oikeuksia saada laadukkaita sosiaali- ja terveystalvueluita

Näkemyksemme mukaisesti asiakkaiden valinnanvapaus ei toteudu, koska suoran valinnan palveluntuottamisen ehdot hallittavuudessaan karsivat suurimman osan pienistä palveluntuottajista sote-markkinoiden ulkopuolelle. Tämän seurauksena suurilla yksityisillä palveluntuottajilla on monopoliasema sote-markkinoilla.

Lappeenranta 14.6.2018

Leena Kaljunen
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom